

REGIM CONTRAVENȚIONAL

Prezentarea de față are în vedere prevederile legale în vigoare la data de 31.03.2004

Legislație aplicabilă în domeniu

- Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, publicată în M.Of. nr. 410/25.07.2001
- Legea nr. 180/2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, publicată în M.Of. nr. 268/22.04.2002
- Ordonanța Guvernului nr. 55/2002 privind regimul juridic al sancțiunilor prestării unei activități în folosul comunității și închisorii contravenționale, publicată în M.Of. nr. 642/30.08.2002 aprobată de Legea nr. 641/2002
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 108/2003 pentru desființarea închisorii contravenționale, publicată în M.Of. nr. 747/26.10.2003 aprobată de Legea nr. 28/2004

Domeniul de aplicare al dispozițiilor legale în materia contravențiilor

Pot fi sancționate contravențional atât persoanele fizice, cât și persoanele juridice. Legea prevede că persoana juridică răspunde contravențional în cazurile și în condițiile prevăzute de actele normative prin care se stabilesc și se sancționează contravenții.

Contravenția este o faptă săvârșită cu vinovăție, stabilită și sancționată prin lege, ordonanță, prin hotărâre a Guvernului sau, după caz, prin hotărâre a consiliului local al comunei, orașului, municipiului sau al sectorului municipiului București, a consiliului județean ori a Consiliului General al Municipiului București.

Sanctiunile contravenționale

Ordonanța nr. 2/2001, cu modificările și completările ulterioare, stabilește care sunt sancțiunile care se pot aplica în materie contravențională și le împarte în sancțiuni principale și sancțiuni complementare.

1. Sanctiunile contravenționale principale

Sanctiunile contravenționale principale sunt:

- a) avertismentul;
- b) amenda contravențională;
- c) prestarea unei activități în folosul comunității;

Pentru aceeași faptă nu se pot aplica două sau mai multe sancțiuni principale, repetate.

a) Avertismentul

Avertismentul este o sancțiune morală, care se aplică în cazul săvârșirii unei contravenții care prezintă un grad de pericol social redus. Avertismentul constă în atenționarea verbală sau scrisă a contravenientului asupra pericolului social al faptei săvârșite și i se recomandă ca pe viitor să respecte dispozițiile legale, în caz contrar urmând ca pe viitor să i se aplice o sancțiune mai aspră.

Avertismentul se aplică atât unei persoane fizice, cât și unei persoane juridice.

b) Amenda contravențională

Această este o sancțiune cu caracter administrativ; constă într-o sumă de bani pe care contravenientul trebuie să o plătească în cazul săvârșirii unei contravenții care prezintă un grad de pericol social mai ridicat.

Ea se poate aplica atât persoanelor fizice, cât și persoanelor juridice.

Individualizarea amenzii se va face de organul competent să aplice sancțiunea, care va aprecia de la caz la caz în funcție de împrejurările în care a fost săvârșită fapta, de urmările ei, de persoana contravenientului.

c) Prestarea unei activități în folosul comunității

Această sancțiune poate fi stabilită numai prin lege și numai pe o durată ce nu poate depăși 300 de ore; se poate aplica numai contravenienților persoane fizice.

Ordonanța Guvernului nr. 55/2002 privind regimul juridic al sancțiunilor prestării unei activități în folosul comunității și închisorii contravenționale stabilește condițiile în care se poate aplica această

sanctiune. Astfel, sanctiunea se aplică de instanța judecătorească, numai dacă există consimțământul contravenientului.

Primarul are obligația să aducă la îndeplinire mandatul de executare.

În executarea mandatului primarul stabilește de îndată conținutul activității ce urmează să fie prestată de contravenient, condițiile în care acesta execută sanctiunea, precum și programul de lucru, încunoștințând despre măsurile luate unitatea la care se va presta activitatea.

2. Sanctiunile contravenționale complementare:

Sanctiunile contravenționale complementare sunt:

a) confiscarea bunurilor destinate, folosite sau rezultate din contravenții;

Legea prevede expres care sunt bunurile supuse confiscării, și anume bunurile destinate, folosite sau rezultate din săvârșirea contravenției, precum și cele a căror deținere sau folosire este interzisă potrivit legii .

În cazul în care o astfel de sanctiune este prevăzută în actul normativ de sancționare a contravenției, aplicarea ei este obligatorie.

Întotdeauna confiscarea va însoți o sanctiune principală (de obicei, sanctiunea amenzii sau a închisorii contravenționale).

b) suspendarea sau anularea, după caz, a avizului, acordului sau a autorizației de exercitare a unei activități;

c) închiderea unității;

d) blocarea contului bancar; această măsură echivalează cu suspendarea sau chiar încetarea activității agentului economic.

e) suspendarea activității agentului economic;

f) retragerea licenței sau a avizului pentru anumite operațiuni ori pentru activități de comerț exterior, temporar sau definitiv;

g) desființarea lucrărilor și aducerea terenului în starea inițială.

În ceea ce privește sanctiunile complementare, Ordonanța nr. 2/2001 prevede că acestea se aplică în funcție de natura și de gravitatea faptei și pot fi cumulate.

Constatarea contravențiilor

Contravenția se constată printr-un **proces-verbal** încheiat de persoanele anume prevăzute în actul normativ care stabilește și sancționează contravenția, denumite în mod generic agenți constatatari.

1. Agenții constatatari

Pot fi agenți constatatari:

- primarii,
- ofițerii și subofițerii din cadrul Ministerului de Interne, special abilitați,
- persoanele împuternicite în acest scop de miniștri și de alți conducători ai autorităților administrației publice centrale, de prefecti, președinți ai consiliilor județene, primari, de primarul general al municipiului București, precum și de alte persoane prevăzute în legi speciale.

2. Procesul verbal de constatare a contravenției

Procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de agentul constator și de contravenient.

În cazul în care contravenientul nu se află de față, refuză sau nu poate să semneze, agentul constator va face mențiune despre aceste împrejurări, care trebuie să fie confirmate de cel puțin un martor. În acest caz procesul-verbal va cuprinde și datele personale din actul de identitate al martorului și semnătura acestuia. Nu poate avea calitatea de martor un alt agent constator.

În lipsa unui martor agentul constator va preciza motivele care au condus la încheierea procesului-verbal în acest mod.

Nulitatea procesului verbal

Lipsa mențiunilor privind numele, prenumele și calitatea agentului constator, numele și prenumele contravenientului, (iar în cazul persoanei juridice lipsa denumirii și a sediului acesteia), a faptei săvârșite și a datei comiterii acesteia sau a semnăturii agentului constator atrage nulitatea procesului-verbal.

Nulitatea se constată și din oficiu.

Dreptul contravenientului de a formula obiecțiuni

Contravenientul, indiferent că este persoană fizică sau juridică are dreptul să formuleze obiecțiuni cu privire la conținutul actului de constatare. Legiuitorul a prevăzut că acest drept trebuie să-i fie adus la cunoștință de către agentul constator în momentul încheierii procesului verbal.

Obiecțiunile sunt consemnate distinct în procesul-verbal la rubrica "Alte mențiuni", sub sancțiunea nulității procesului-verbal.

Aplicarea sancțiunilor contravenționale

Agentul constatator, prin procesul-verbal de constatare, va aplica și sancțiunea, în cazul în care prin actul normativ de stabilire și sancționare a contravențiilor nu se prevede altfel.

Dacă, potrivit actului normativ de stabilire și sancționare a contravenției, agentul constatator nu are dreptul să aplice și sancțiunea, procesul-verbal de constatare se trimite de îndată organului sau persoanei competente să aplice sancțiunea. În acest caz sancțiunea se aplică prin rezoluție scrisă pe procesul-verbal.

Sancțiunea se aplică în limitele prevăzute de actul normativ și trebuie să fie proporțională cu gradul de pericol social al faptei săvârșite. La stabilirea și aplicarea sancțiunilor se va ține seama și de împrejurările în care a fost săvârșită fapta, de modul și mijloacele de săvârșire a acesteia, de scopul urmărit, de urmarea produsă, precum și de circumstanțele personale ale contravenientului și de celelalte date înscrise în procesul-verbal.

În cazul în care prin săvârșirea contravenției s-a cauzat o pagubă și există posibilitatea evaluării acesteia persoana împuternicită să aplice sancțiunea va stabili și **despăgubirea**, cu acordul expres al persoanei vătămate.

Despre acest fapt se va face mențiunea corespunzătoare în procesul-verbal. Dacă nu există tarif de evaluare a pagubei persoana vătămată își va putea valorifica pretențiile potrivit dreptului comun.

În situația în care contravenientul a fost sancționat cu amendă, precum și dacă a fost obligat la despăgubiri, o dată cu procesul-verbal, acestuia i se va comunica și **înștiințarea de plată**. În înștiințarea de plată se va face mențiunea cu privire la obligativitatea achitării amenzii și, după caz, a despăgubirii, în termen de 15 zile de la comunicare, în caz contrar urmând să se procedeze la executarea silită.

Dacă agentul constatator aplică și sancțiunea, iar contravenientul este prezent la încheierea procesului-verbal, o copie de pe procesul verbal și înștiințarea de plată se înmânează contravenientului, făcându-se mențiune în acest sens în procesul-verbal. Contravenientul va semna de primire.

La fel se va proceda și față de celelalte persoane cărora trebuie să li se comunice copia de pe procesul-verbal, dacă sunt prezente la încheierea acestuia.

Dacă **sanctiunea aplicată este amenda**, contravenientul are posibilitatea de a achita pe loc sau în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului-verbal jumătate din minimumul amenzii prevăzute în actul normativ, agentul constatator făcând mențiune despre această posibilitate în procesul-verbal.

În actul normativ de stabilire a contravențiilor această posibilitate trebuie menționată în mod expres.

Plata amenzii se face la Casa de Economii și Consemnațiuni sau la trezoreria finanțelor publice, iar o copie de pe chitanță se predă de către contravenient agentului constatator sau se trimite prin poștă organului din care acesta face parte, în termen de 48 de ore.

Achitarea a jumătate din minimumul amenzii prevăzute în actul normativ pentru fapta săvârșită are drept consecință încetarea oricărei urmăririi împotriva contravenientului.

CĂI DE ATAC

Împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii se poate face **plângere** în termen de 15 zile de la data înmânării sau comunicării acestuia.

Legea acordă dreptul de a face plângere și părții vătămate dar numai în ceea ce privește despăgubirea.

În cazul în care s-a dispus măsura confiscării bunurilor, iar cel căruiia îi aparțin bunurile confiscate este altul decât contravenientul, acesta poate face plângere numai în ceea ce privește măsura confiscării.

Depunerea plângerii

Plângerea însoțită de copia de pe procesul-verbal de constatare a contravenției se depune la organul din care face parte agentul constatator, acesta fiind obligat să o primească și să înmâneze depunătorului o dovadă în acest sens.

Plângerea împreună cu dosarul cauzei se trimite de îndată judecătoriei în a cărei circumscripție a fost săvârșită contravenția.

Plângerea suspendă executarea.

Plângerea formulată de partea vătămată suspendă executarea numai în ceea ce privește despăgubirea.

Plângerea formulată de persoana căruiia îi aparțin bunurile confiscate, alta decât contravenientul suspendă executarea numai în ceea ce privește măsura confiscării.

Primind plângerea, judecătoria va fixa termen de judecată, care nu va depăși 30 de zile, și va dispune citarea contravenientului sau, după caz, a persoanei care a făcut plângerea, a organului care a aplicat sancțiunea, a martorilor indicați în procesul-verbal sau în plângere, precum și a oricăror alte persoane în măsură să contribuie la rezolvarea cauzei.

Soluționarea plângerii

Legea prevede că plângerile împotriva proceselor-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor se soluționează cu precădere.

Înainte de a soluționa plângerea, instanța competentă verifică dacă aceasta a fost introdusă în termen.

Dacă plângerea a fost introdusă în termen, instanța va asculta pe cel care a făcut-o și pe celelalte persoane citate, dacă aceștia se prezintă, administrează orice alte probe prevăzute de lege, necesare în vederea verificării legalității și temeiniciei procesului-verbal, și hotărăște asupra sancțiunii, despăgubirii stabilite, precum și asupra măsurii confiscării.

Împotriva hotărârii judecătorești prin care se soluționează plângerea se poate declara **recurs** în termen de 15 zile de la comunicare. Până la soluționarea recursului va fi suspendată executarea hotărârii.

Motivarea recursului nu este obligatorie. Motivele de recurs pot fi susținute și oral în fața instanței.

Plângerea împotriva procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției, recursul formulat împotriva hotărârii judecătorești prin care s-a soluționat plângerea, precum și orice alte cereri incidente sunt scutite de taxa judiciară de timbru